

algemeen

Nieuwe technologie kan sociale kloof slaan tussen senioren

Als technologische innovaties niet terdege worden toegespitst op het welzijn van ouderen, kan er volgens onderzoekers tegen 2030 een nieuwe ongelijkheid ontstaan tussen gegoede en minder gegoede bejaarden.

Ronald Meeus

De kleine ongemakken van het ouder worden kunnen met de juiste technologie veel beter bij de horens worden gevat. Met een snelle internetverbinding en gerichte apparatuur kan de dokter voor kleine kwaaltjes van op afstand worden geraadpleegd en met domoticatoepassingen en 'slimme omgevingen' kan het comfort aanzienlijk worden verhoogd. Volgens het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek (viWTA), een denktank over adoptie van technologie die verbonden is aan het Vlaams Parlement, kunnen nieuwe technologieën tegen 2030 de kloof tussen ouderen en jongeren verkleinen, maar kan er ook een nieuwe kloof ontstaan binnen de groep van senioren. In een van de vier scenario's die het viWTA uittekende voor een onderzoek terzake, ontstaat er een wijd verschil tussen senioren die nog een beetje te been zijn én geld hebben, en degenen die het aan beide elementen ontbreekt.

Het bevreemdende is dat niet alleen de adoptie van die technologie, maar ook de technologische ontwikkeling zelf daar een rol in speelt: als productinnovatie niet snel genoeg gaat en nieuwe technologische producten dus niet snel genoeg goedkoper en eenvoudiger te bedienen worden, kan er een sociale kloof ontstaan tussen senioren onderling: degenen die hoger opgeleid en beter bemiddeld zijn, kunnen technologische producten inzetten om die levensstijl zo lang mogelijk in gang gehouden, degenen die er het geld en de kennis voor missen, zullen de technologische mogelijkheden niet ten volle kunnen benutten. "Als daar niet op wordt toegezien, kan de technologische ontwikkeling eerder op de winners dan op de losers worden toegespitst", zegt directeur Robby Berloznik van het viWTA. "Dat is een maatschappelijk debat dat nu al woedt. Met een degelijk beleid kan die kloof worden gedicht. Maar dan moeten we wel weten waar we op moeten letten."

Daarom heeft het onderzoekscentrum, samen met een toneelgroep, een reeks toneelstukken uitgewerkt over het onderwerp. Op die manier willen ze een aantal belevingen en voorkeuren proberen te ontlocken aan senioren van nu. "Het is niet onze bedoeling om senioren bepaalde technologieën sneller te doen aanvaarden", zegt Berloznik. "Eerder omgekeerd: we willen kijken wat hun noden zijn, wat ze belangrijk vinden, waar ze bang voor zijn. Technologie kan ook invasief zijn op het leven, of het gebruiksgemak kan hen afschrikken. Die dingen moeten we nu weten, want beslissingen die een impact moeten hebben in 2030, dienen binnen vijf à tien jaar al genomen te zijn."

Volgens Berloznik gaat het om een aspect dat een beetje ten onrechte wordt onderbelicht. "Het huidige maatschappelijke debat over technologie is in hoofdzaak gericht op het economische aspect, en op controversiële elementen als nanotechnologie en biotech. Wij wilden een element bekijken waaraan op dit moment maatschappelijk minder ruchtbaarheid wordt gegeven omdat er weinig controverse over bestaat, maar wel erg belangrijk wordt in een verdere toekomst: de correlatie tussen technologie en welzijn."

Het toneelstuk bestaat uit vier scenario's, die het instituut samen met een aantal onderzoekers van de KUL heeft uitgewerkt op basis van bestaande literatuur en gesprekken met focusgroepen. Naast het voornoemde scenario, waarin er een sociale kloof ontstaat tussen senioren onderling, is er ook eentje waarin technologie zodanig interessant is geworden voor senioren dat de technologiebedrijven hen als een ware consumentenmarkt beginnen te zien, een waarin de kloof tussen jongeren en ouderen breder wordt en die laatsten dus worden betutteld door de jongeren, en een waarin de technologische ontwikkeling zodanig achterop begint te hinken dat de ouderen het maatschappelijke voortouw nemen in een nieuwe beweging die voor 'authenticiteit' gaat.

Centraal in de vier scenario's staan twee variabelen: de ontwikkeling van de technologie en de adoptie ervan. Volgens Berloznik beïnvloeden die twee elementen elkaar. "Technologie is door mensen gemaakt, we zien de ontwikkeling daarvan niet als iets dat van punt a naar punt b gaat. Als we het zo deterministisch voorstellen, zou het beleid niets kunnen ondernemen en wordt de toekomst bepaald in het r&d-laboratorium van bedrijven. Daar geloven we niet in."

De toneelstukken worden opgevoerd in het Vlaams Parlement op vrijdag 28mei en zaterdag 29 mei, telkens om 10 en 19 uur. Reserveren kan op 02/552.40.50.

Toneelstukken tonen vier mogelijke scenario's over band tussen technologie en welzijn